

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 24 K, pol leta 12 K in za četr let 6 K. — Naročnina izven Jugoslavije 32 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Katoškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo, če obsegajo 4 strani 40 vin., na 8 straneh 60 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat K 180. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 50 vin. — Inserati se sprejemajo do torka popoldne. Nezaprete reklamacije so poštne proste.

Vrnitev vojnih ujetnikov se naj pospeši!

Poslanec dr. Hohnjec je kot zastopnik Slovenske Kmetke Zveze vložil že dve interpelaciji na našo vlado v Beogradu zavoljo naših vojnih ujetnikov v Italiji. Njegovo posredovanje je imelo uspeh, ker je naša vlada storila odločne korake pri italijanski vladi, katera je konečno vendar sprejela predlog naše vlade o osvoboditvi jugoslovanskih vojnih ujetnikov. Naši vojni ujetniki so začeli iz ujetništva prihajati domov. Precejšnje število jih je že dospelo v domovino. Velika večina pa še vedno ječi v sponah ujetništva. Zato se je posl. dr. Hohnjec tretjič obrnil na vlado. Poslal je dne 23. febr. g. Spalajkoviču, ki sedaj vodi posle zunanjega ministrstva, naslednje pismo: „Velepoštovani gospod! Zadnji čas je na mojih zborovanjih, ki sem jih imel med našim narodom, prišlo k meni nekaj slovenskih mater in očetov, ki so s solzami v očeh bridko tožili, da se nji-

hovi sinovi še vedno niso vrnili iz italijanskega vojnega ujetništva. Vrnitev nekaterih je povečala žalost in hrepenenje po tistih, ki še niso prišli. Pritok vračajočih se je bil izpočetka primerno obilen, potem pa je začel vidno pojemati. Takšna človekoljubna akcija, kakor je odpošiljanje vojnih ujetnikov v domovino, bi se morala izvršiti in dovršiti čimprej in nanjo ne bi smelo oviralo in zadrževalno vplivati ne pomanjkanje premoga ne druge neprilike sedanjega časa. V imenu jugoslovanskih mater in žen, žalujočih za svojimi sinovi in možji, ki jih še vedno zadržuje tujina v sponah vojnega ujetništva, Vas, velespoštovani gospod, prosim, da blagovolite vplivati na italijansko vlado, naj odpošiljanje vojnih ujetnikov pospeši in številno tako pomnoži, da bo kakor najprej mogoče vsem jugoslovanskim ujetnikom zasijalo solnce svobode v osvobojeni domovini.

jaliste, ki so največji kmetijski sovražniki in izžemali z davki preobloženega kmeta. Volilno pravico so podelili vsem meščanskim (liberalnim) in vsem fabriškim (socialističnim) stanovom; le kmeta so hoteli prikrajšati glede volilnega prava, ker niso hoteli dati volilne pravice kmetiskemu žensstvu.

Glede obleke, obutvi, petroleja in drugih potrebnih pa so nam zapustili demokrati in socialisti samo draginjo brez nabave obleke, usnja, petroleja itd. Demokratično socialistična vlada je poznala kmeta samo pri razpisu vedno novih in večjih davkov, ki so dosegli že res neznosno višino v zadnjem času.

Mislím, da ne bo žaloval nobeden kmet za vladno pokopanimi liberalci in socialisti, ki so vihteli nad kmetom edino le bič draginje in davkov, dali pa mu niso niti najpotrebnejšega.

2. Nova vlada — kmet minister.

Taka je torej zapuščina demokratično socialističnih vladarjev. To pe sebično in brezobzirno osebne dobičkaželjno zavoženo demokratično socialistično gospodarstvo je prevzela nova vlada, v kateri so zastopani v pretežni večini zastopniki Jugoslavije tvojega stanu — kmetkega. V to vlado je sprejet tudi prvi jugoslovanski kmet kot minister poljedelstva, poslanec Ivan Roškar. Roškar kot kmet z žuljevimi rotami, ki sam najbolje ve in zna, kako so težnje kmeta, kje mu treba pomagati, kje ga podpreti, je imenovan za vodjo onega ministrskega poja, kjer bo lahko največ storil za izboljšanje in olajšanje kmetkih bremen. Kar bi ne bili storili liberalci in socialisti nikdar, da bi postavili kmeta za ministra, to je storila nova vlada, ki obstoja iz parlamentarnih zastopnikov jugoslovanskega kmetkega stanu.

Nova vlada — kmet minister.

Demokratično-socialistično vlado v Beogradu so pokopali na željo in zahtevo parlamenta in ljudstva. Razven strankarsko sebičnih liberalcev in socialistov to pač vsak pošteno misleč Jugoslovan rekel: Hvala Bogu, da se je razšla vlada, ki je bila v kvar ljudstvu in državi.

Dobrega pol leta so nam gospodarili demokrati in socialisti. Vladali so brez parlamenta, brez ljudske volje, brez pameti in brez smisla za ljudski in državni dobrobit. Mesto, da bi bili kaj zgradili, kaj prigospodarili, so le rušili in dogospodarili na vseh poljih, na katera koli so se spustili s svojimi vladnimi naredbami. Celo delovanje demokratično socialistične vlade je obstojalo v osebni ali brezobzirni strankarski dobičkaželjnosti. Karkoli, so ti vladarji ukrenili za celo državo, je bil polom, ki je vzbujal med narodom občno nezadovoljnost in zabavljanje čez vlado.

1. Delo demokratično socialistične vlade.

Le pogledjmo vsaj površno zapuščino demokratično socialistične vlade.

Glede prehrane nam grozi pomanjkanje, ker je imel prehranjevalni minister socialist več smisla za gladne Nemce v Avstriji ko pa za prehrane potrebni jugoslovanski želedec. Meso in žito sta se izvaževala po tisočeri vagonih, da so si napolnili z milijoni žepa čifuti in verižniki potom izvoznice; pri nas pa plačujemo moko od 12 do 14 K kg.

Valutno vprašanje so rešili gospodje v Beogradu, pa kako! Najprej so odtegnili srednjim in revnim stanovom 20%. Sedaj pa so npejali izmanjavo denarja v razmerju 1:4, da bo oškodovan najbolj zopet kmet. Volilni red so skrpu celi, ki bi naj koristil in obdržal pri političnem življenju le liberalce in soci-

Pripomniti pa moramo, da delo, katerega je prevzela nova vlada, ne bo lahko, ker se je pod prejšnjo vlado tako slabo vladalo in gospodarilo. Program nove vlade pa nam obeta udejstitev prosto ljudske volje potom volitev, katerih izpeljava je glavna naloga sedanje vlade. Ker so pa zastopani v novi vladi res kmetki prijatelji, že lahko danes trdimo, da bo nova vlada gledala in delovala na to, ča si ojači in okrepi državni temelj — kmetki stan.

LISTER.

Januš Golec.

Pred peklenskimi vrati.

Ono popoldne, ko sta se sestala po enem letu Tinček in mesarjeva teta, se je vsul močen nahv, ki je nagnal s hriba sv. Miklavža vse izvirke navzdol proti Savinji.

Dež je kluval na šipe, ko sem tečel na zvečer v posteljo in mi še vedno niso hotele iz glave one „peklenske vrata.“ V otroškem razmotrivanju o peklenskih vratih sem zaspal . . .

Tako enkrat po polnoči pa sem hušnil ves prestrašen iz postelje . . . Nekdo je močno razbijal po oknu, iz grla mu je prihajal in bukal v noč nečloveški glas osuplo prestrašenega človeka, ki vpije in ki kliče na pomoč.

Sestrič, ki je bil dokaj večji in pogumnejši od mene, je odprl vežna vrata. Toliko sem uganil iz besed preplašenega tujca, da je prosil za luč in najino spremstvo. Sva se oblekla na pol, jaz sem moral svetiti naprej, za menoj sta stopala mesarjev stric in pa sestrič.

Dež je še vedno naškrapal, šumenje po naliu naraslih potokov in vrelcev, ki so brzo kotaje se brzeli navzdol, je motilo nočno tišino . . . Sicer je zagrinjala neprodna nočna tema hrib sv. Miklavža v plašč počitka vsega živega stvarstva . . .

Komaj dober streljaj od stanovanja sem zadel, ker sem svetil naprej, na za me kot otroka nezabni

prizor. Tik ob z vodnim kamenjem tlakani občestni grabi, po kateri je žuborela kalna voda, je ležala vznak na plašču debelušasto-orjaška ženska. Svit svetilke jej je obsinil v motni svetlobi obraz. Spoznal sem mesarjevo teta . . . Usta so jej bila nastežaj odprta, nekako bolešno grgranje je vrel iz ustne odprtine . . . oči so se zapirale in odpirale . . . Presunil me je ta prizor, komaj sem obdržal v rokah svetilko, mravljinici strahu so mu zagomazeli po vsem telesu . . .

Pristopila sta k nesrečnici še njen mož in moj sestrič. Ravno v tem trenutku je še močno slišno zagrgalo iz tetinih ust . . . streslo jo je bolešno po telesu, oči so se jej obrnile stekleno navzgor . . . njen mož je potrdil žalostno in komaj slišno: „Po njej je!“

Bila je to tedaj v temni noči prva smrt — smrt od mene ljubljene mesarjeve tete, katero sem videl in lasne, takrat še otroško neizkušene oči.

Mesarjev stric je pripovedoval in razlagal sestriču, da se je vračal domov iz sejma, pa je zadel na hribu v grabi ležečo in smrtno stokajočo človeško itje. Potegnil je mokro žrtve iz grabe, posvetil z vžigalic in prepoznal v nesrečnici svojo ženo. Po fleh je razgrnil svoj plašč, zvalil svojo ženo nanj in odhitel po naju na pomoč.

Žena je gotovo omahnila pri povratku k domu grabo, zajela s svojim obilnim telesom po deževju naraslo vodo, ki se ji je vsula preko obraza v nava. Ni mela toliko moči, da bi se bila izkotalila iz grabe, nikogar ni bilo pravočasno, da bi jo bil rešil. Ojčala jo je majka smrt.

Mesarjev stric in sestrič sta odbrzela po voz, jaz pa sem ostal sam tik komaj preminule mesarjeve tete. Strah me je spreletaval, da so mi skeptali zobje . . . bal sem se mrtve tete, katere sem se tolike-

krat oklepal z obema rokama, katero sem ljubil, jej bil hvaležen za tolikrat mi podarjeni groš.

Tetin obraz in obleka sta bila mokra, polna blata in vodnega peska, usta so jej bila odprta, oči so pogledovale mrivo in topo v temno, deževno noč . . .

Strah pred mrličem je premagal otroka, postavil sem svetilko na tla in odbrzel proti domu naravnost pod odejo. Tresel sem se tudi še pod odejo kži šiba na vodi, sopel na dolgo; ta nočni smrtni prizor je bil nekaj preveč grozotnega za nežno otroško dušo in živčevje.

Razločno sem slišal ropot voza, ki je vozil po utopljenem teta. To kotalenje koles po kamnu mi je pa vzbudilo, poklicalo v spomin za otroka strašne predstave o peklenskih vratih, pred katerimi je zagotovil Tinček teti svidenje.

Mrtva mesarjeva teta in peklenska vrata bilo je preveč za prestrašeno otroško dušo, ki se je zatekla v pribežališče otroške tolažbe, v solze. Zjokal se sem na glas pod odejo iz strahu pred mrivo teta, katere zadnje utripljaje na tem svetu sem videl pri megleno motnem žaru svetilke, grozno strašno me je spreletavala bojazen za njeno posmrtno usodo, ker ji je zagotovil takrat trezni Tinček srečanje pred samimi peklenskimi vrati.

Voz z naloženo utopljenko se je odpeljal počasi navkreber mimo stanovanja; vstopil je sestrič. Jaz nisem upal izpod odeje, strah, nepopisen strah mi je vznemirjal otroško telo in dušo. S sestričem nisva o tej grozni nezgodi govorila, zaspal pa tudi nisem do belega dne ne. Se le jutranja zarja, ki me je obsinila skozi zastrto okno, mi je prepodila nočni strah in grozo v toliko, da sem na lahko zadremal.

Toliko se še spominjam, da se nisem odpočival dolgo v prepotrebno jutranjem spanju, ko me je vz-

Prihodnost bo dokazala, kdo ima več smisla in sreč za dosežaj teptanega kmeta: liberalec, socialist ali pa mož krščanskega prepričanja, ki čuti v sebi odgovornost za svoje vladno delo pred Bogom in

pred ljudstvom. Nova vlada v Beogradu nam bodi po boljše prihodnosti kmetkega stanu in novih kmeta bramčnih pravila.

Največja nevarnost.

Socijalni demokratje stegajo svoje roke nad naše kmetstvo in ga hočejo zvržiti v svoje vrste. Pravijo, da hočejo zboljšati kmetom in delavcem stanje. Kako to znajo, nam kaže Rusija, Ogrska in deloma Nemčija. Vlada socialistov-boljševikov je vlada grozote in klanja. Kako znajo skrbeti za stradalno ljudstvo, je šest mesecev kazal minister za prehrano, socialist Bukšeg, ki nas je pripeljal tako daleč, da bo sladkor kmalu stal 50 K kila in bo moke skoro že težko dobiti. In kako bi bilo, če bi se država po njihovem uredila, priča socialistični program — kmetje in posestniki, tudi bajtarji in kočarji, naj ne bodo več samostojni lastniki zemlje, ampak najemniki države. In kmetki delavec in viničar ne bosta nikoli prišla do tega, da bi si lahko kupila majhno kočico in zemljišče, ker bo vse to last države. Pa to še ni najhujše! Največja nevarnost je v tem, ker je

socijalna demokracija protiverska.

Početniki socijalne demokracije so bili judje in brezverci: Marks je bil sin advokata-juda. V njegovi domači hiši je vladalo brezverstvo in protiverstvo. Zaradi brezverstva Marks ni službe ni mogel dobiti. Engels, sin bogatega fabrikanta, je že v mladosti izgubil vso vero in je začel sovražiti vsako verstvo. Lassalle (Lasal) je bil tudi jud in je padel v dvo-boju.

Ves socijalnodemokratski nauk sloni na brezverstvu: da ni Boga, ne duše, ne večnosti. Če ni Boga, tudi božjih zapovedi ni in človek lahko živi, kakor mu bolj prija! Bebel, dolgoletni vodja nemške socijalne demokracije, je rekel: „Mi hočemo na verskem polju brezboštvo.“ Liebknecht, tudi vodja nemških socijalnih demokratov, je dejal: „Jaz sem brezbožnež, ne verujem v Boga.“ A ne samo brezverska, ampak naravnost protiverska je socijalna demokracija. Poprej imenovani socialist Bebel je zapisal v neki svoji knjigi: „Krščanstvo in socijalizem sta si tako nasprotna, kakor ogenj in voda.“ Nemški socialistični list „Volksstaat“ piše: „Mi smo sovražniki vseh duhovnikov in vseh cerkev, že zato, ker smo brezbožneži.“ V Belgiji so izjavili socialisti: „Z močnim glasom kličemo: Boj veri!“ Socijalist Lasinski je napisal: „Socijalist mora biti antikrist, klenča zmaga socijalizma

bo mogoča le, če premagamo krščanstvo!“ Slovenski socialistični „Naprej“ je lansko leto pisal o presv. Rešnjem Telesu tako bogokletno, da ni, da bi to ucnovil.

Seveda pravi njihov program: „Vera je privatna (zasebna) stvar“, naj bo vere vsak, kakršna hoče. Toda te besede so le sredstvo za agitacijo, da z njimi tem laže dobijo ljudi na svojo stran. Sam Bebel, vodja socialistov, je to izjavil: „Mi hočemo brezboštvo, toda da laže dobimo ljudi na svojo stran, jim tega ne smemo naravnost reči, ampak recimo samo: Vera nam je zasebna stvar!“ Adelhaida Dvorak, voditeljica dunajske ženske socijalne demokracije, je rekla na nekem socijalističnem shodu: „Neke ženske tičijo še globoko v praznoverju. Te moramo odvrtiti od vere. Če bi rekli javno, da je socijalna demokracija sovražnica vere, bi marsikoga odbili. Zato moramo v javnosti vedno povdarjati, da je vera zasebna stvar. In ženske pa moramo toliko časa obdelovati, da vero izgubijo.“

Sicer pa vemo, kako socijalni demokratje spoštujejo krščansko versko prepričanje. Če jim je vera zasebna stvar, zakaj pa tako pišejo in govorijo čez vero, zakaj bogokletno zasmehujejo naše verske resnice, zakaj zasramujejo in napadajo katoliško Cerkev? Zakaj potem mečejo iz delavnice delavce krščanskega mišljenja? Če je socijalnim demokratom vera zasebna stvar, zakaj pa so se dne 25. majnika 1919 tako bogokrunsko obnašali v cerkvi Matere božje na Planini? Zakaj je „Naprej“ tako bogokletno pisal o presv. Rešnjem Telesu?

Socijalna demokratska stranka je protiverska stranka. Kateri pristopajo k socijalistični stranki, le podpirajo njihove protiverske namene. Človeku je žal dobrega, dozdaj še globoko vernega slovenskega našega ljudstva, če bi se zajedel vanj protiverski duh socijalne demokracije. Kaj bo prvo, kar bodo hoteli socijalisti urediti, ako pridejo do moči? Brezversko šolo in civilni zakon! Otroke in družino hočejo najprej zastrupiti s svojimi načeli, potem je vse njihovo! Ali kateri krščanski misleč Slovenec bi hotel svojo vest omadeževati z očitkom, da je kot pristaš socijaldemokratske stranke tudi bil skriv brezverske šole, civilnega zakona in ločitve zakona!

Našim viničarjem in kmetiskim delavcem.

Socijalni demokratje so stranka fabriškega delavstva. V stari Avstriji je bilo tovarniškega delavstva mnogo in moč socijalne demokracije precejšnja. V Jugoslaviji je industrijskih delavcev malo in samo z njimi socijalni demokratje ne pridejo do moči. In vendar hočejo zagospodariti. Zato so se spravili na kmetke delavce, viničarje in posle in jih lovijo v svoj protiverski tabor. Med kmetke ljudstvo, ki je dosedaj živelo v medsebojni vzajemnosti in miru, zanašajo razredni boj. S svojimi govori hujskajo kmetke delavce, viničarje in posle proti kmetom, vzbujajo v njih nezadovoljnost in sovraštvo do gospodarjev ter jim obljubljajo vse mogoče in nemogoče.

V tem znamenju so sklicali na predzadnjo nedeljo, dne 15. februarja t. l. v Maribor viničarje mariborske okolice. Zahtevali so viničarsko šo-

lo, odpravo viničarske postave in viničarskih knjizic, bolniško in starostno zavarovanje, pravico strajka, zvišanje plače in privrček v živilih. Marsikatera teh zahtev je dobra in jo tudi mi zahtevamo, na primer zlasti bolniško in starostno zavarovanje, boljše viničarsko postavo. Toda viničarji! Ali ste vprašali socijalne demokrate: Zakaj so se še le zdaj začeli brigati za vas? Sedem mesecev so imeli socijalni demokratje z liberalci vlado v rokah, pa vam viničarjem niso privoščili niti drobtinice. Še več: socijalni demokrat minister Bukšeg je s svojo brezbrzičnostjo zakrivil, da ste morali moko in zrnje tako drago kupovati, če ste ga sploh dobili, da niste imeli petroleja, da ni bilo soli, da sladkor stane že blizu 50 kron. Socijalnim demokratom sploh ni za to, da bi ubožnim slojem zboljšali stanje, ampak samo za to, da med te

ljudi sejejo in gojijo nezadovoljnost. Predobro vedo: kakor hitro se kateremu stanu bolje godi in ima kaj izgubiti, noče biti več socijalni demokrat. Zato socijalni demokratje nečejo zboljšati ubogemu ljudstvu stanja, ker bi si s tem odžagali vejo, na kateri sede. Dobro plačani socijalistični agitatorji ne bi mogli več ljudstva hujskati in šuntati in bi si morali kruh služiti z resnejšim delom. Jasen dokaz tega, kar sem tu povedal, so dali nemški socijalni demokratje. Nemški državni zbor je od leta 1883 do 1893 sklenil mnogo postav v korist delavstvu. In kdo je zmirom nasprotoval? Socijalni demokratje! Socijalni demokratje so glasovali proti bolniškemu zavarovanju, proti zavarovanju zoper nezgode, proti starostnemu in invalidnemu zavarovanju, proti zakonom za delavsko varstvo. Po pravici je rekel poslanec Bachem leta 1893 v nemškem državnem zboru: „Če bi vse stranke delale tako, kakor socijalna demokracija, ne bi imeli ne bolniškega zavarovanja, ne zavarovanja zoper nezgode, ne starostnega in invalidnega zavarovanja, ne krajšega delovnega časa, ne odredb v prid delavskim obiteljem itd.“

Ravnatoko socijalni demokratje za vas viničarje niso storili trohice, dasiravno so imeli sedem mesecev vlado v rokah skupno z liberalci (demokrati). Obljubujejo vam zemljo. Ali pa veste, na kakem stališču so socijalni demokratje glede zemlje? Socijalisti učijo, da zemlja ne sme biti zasebna, tvoja ali pa moja posest, ampak državna last. Po tem načelu hočejo tudi agrarno reformo ali razdelitev zemlje. Zemlja veleposestev, tako učijo, se naj ne da viničarjem in delavcem v popolno last, ampak samo v najem — prava lastnica naj bo država. Marsikateri viničar ali delavec si je s svojo marljivostjo in štedljivostjo opomagal, si kupil majhno posestvo in tako prišel na svoje. Po načrtu socijalistov viničar ne bo prišel nikdar več do svojega, ampak bo ostal večni najemnik. — Zemljo vam obetajo. Zakaj pa vam je še niso dali? Saj so bili tako dolgo v vladi. In prvi minister ki je delil zemljo, je bil socijalni demokrat Korač. In koliko zemlje vam je dal? Ne ene pedi! Potem sta delila zemljo ministra Polak in Krizman. Oba sta sedela v vladi skupaj s socijalisti. Toda za vas viničarje in kmetke delavce, niso našli nič zemlje, da bi vam jo dali!

Zdaj šele, zdaj, ko so morali iz vlade, ko nimajo več moči, da bi vam pomagali, zdaj prihajajo med vas. V groznicah barvah vam slikajo vaše ponekod res težko stanje, vas hujskajo, da zahtevate od vlade — naj vam naenkrat da tisto, kar bi vam socijalisti bili lahko dali, ko so bili tako dolgo v vladi. Zakaj? Zato, da bi si vi mislili: „Kako dobri naši prijatelji so socijalni demokratje! Kako se potegujejo za naše pravice! Oni so nam šele pokazali, kako siromaki smo!“ Pridobiti vas hočejo, da bi se vi organizirali v njihovi organizaciji, da bi jim nosili svoj denar v njihovo kaso in da bi ob volitvah dali svoje glasove njihovim brezvestnim poslancem!

Pa mi porečete: „Ali si torej ne bi smeli pomagati? Trpimo in sužnjimo, pa še ne bi smeli zahtevati svojih pravic?“ Gotovo! Prav je, da zahtevate svoje pravice, kjer vam jih nečejo dati. Toda zahtevajte jih v duhu vzajemnosti, ne pa v socijalnodemokratskem duhu sovraštva in boja med stanovi! Naša Kmetka Zveza je tudi za vas viničarje in delavce, ne samo za kmete! In Kmetka Zveza ima nalogo, da se vzajemno med kmeti in viničarji stori vse, da se zboljša vaše stanje in se vam da, kar pravično zahtevate. Kmetka Zveza vam mora dati tudi primerno število odbornikov, ki bodo v Kmetki Zvezi zastopali vaše pravice. Vse pa se naj vrši tako, da bo ostala stara vzajemnost med kmetiskim ljudstvom — vzajemnost med kmeti in viničarji in delavci. O tem

šramilo vpitje, ki je prihajalo od sosedne strani. Čul in razločil sem ženski vik in moledovanje:

„Moj Bog, za pet ran Kristusovih . . . pa taka smrt!“

Prepričan sem bil, naši dve sosedni starki sta sedaj še le zazvedeli o tetini smrti, pa vikate in jo omilujete kot staro znanko po podedovani ženski navadi z vpitjem in solzami.

Pa sem se zmotil tokrat. Ženski solzni dirindaj je razjasnila nama s sestričem gospodinja, ki je polukala skozi duri in rekla žalostno:

„To je pa že prehudo! Po noči mesarica, zdaj pa ste našli sosedi Tinčeka mrtvega! Napil se ga je bil zopet po svoji stari navadi. Hotel je v slamo na pod, pa se mu je utrgala deska, zmuznil je skozi odprtino vznak in ni obvisel v zraku za jedno nogo. Ni imel toliko moči, da bi se bil izmotal do tal, zadela je ga kap, ker je visel z glavo navzdol.“

Smrtno ponesrečenega Tinčeka nisem iredno pomiloval prav nič, saj ga nisem maral, da, bal sem se ga in se ga ogibal, odkar sem ga poznal. Ako bi ne bilo onega od Tinčeka omenjenega svidenja pred peklenjskimi vrati, bi se ne bil niti zmenil za šaferjevo sicer žalostno smrt.

Utopljen teta, katere sem se tolikokrat oklepjal, kot otrok matere; smrtno ponesrečeni Tinček, ki sem se ga bal kot živega pekla; napovedano srečanje med obema pred peklenjskimi vrati, ti spomini in grozni nočni prizor mi je zmedel dušo, jo stisnil, da je zajejala v vrelcu neutišljivih solz.

Nepopisno strašne slike so se mi premetavale pred očmi, ker se je to noč kar namah udejstvovalo in grozno urednicilo Tinčekovo prerokovanje: Oh, mesarica, če ne prej, vidiva se pred peklenjskimi vrati!

O nenavadni smrti mesarjeve tete in skoro vedno pijanega šaferja Tinčeka so govorili ljudje čudno

reči. Govorice in sodbe vseh so se stekale v enoglasni zaključek: Končala sta oba, sam Bog nas varuj take smrti — v pijanosti!

Pa kaj je bila zame neprevidena smrt v pijanosti, ko bi le ne bilo onega svidenja pred peklenjskimi vrati.

One dni po smrti obeh ponesrečenecv sem bil potrt, žalosten in sem se strašljivo stresal pri vsakem spominu na mesarjevo teto in Tinčeka. Vsi pomirjevalni poizkusi moje okolice so bili zaman, šele mesece časa dnevnih in nočnih predstav o peklenjskih vratih so me pomirili, mi zameglili vsaj deloma spomin na lahkomišelnih prerokbo o peklenjskih vratih. Toliko strahu in plašljivosti sta mi nagnala smrt mesarjeve tete in Tinčeka v otroško dušo, da nisem nikdar več lezel sam kot otrok na hrib sv. Miklavža v mraku. Še manj pa se bi bil upal sam izpod odeje in izpod strehe v temni noči.

Drugo leto pa so mi dobili oče drugo stanovanje. Preselil sem se s hriba sv. Miklavža v sredino mesta, kjer sem prebil vsa ostala srednješolska leta, le tuintam mi je še hušnila preko spomina podoba na blatni cesti z odprtimi usti in v stekleno oledenem pogledu s smrtjo se boreče in ležeče mesarjeve tete in šaferja Tinčeka, ki je prerokoval opt na koso čez plot teti: O, mesarica, če se ne vidiva poprej, gotovo pa pred peklenjskimi vrati!

Utopljeno mesarjevo teto so položili kot bogatinko v črno preoblečeni sobi med zelenjem, cveticami in gorečimi svečami na mrtvaški oder. Tinčeka pa so prepeljali kot ubožca v mrtvašnico. Pokopali so jih oba istega dne.

Teto v vrsti bogatincev med mramornato blestevimi nagrobnimi spomeniki, Tinčeka pa bolj v kotu, proti živi meji, kjer so svedočili že na pol trhli, na

stran pokvečeni in na pol polamani leseni križci, da počivajo tukaj oni, ki niso v življenju posedali, a še manj pa zapustili po smrti — denarja.

Teto so spremljale na mirodvor množice žensk in moških, ob Tinčekovem odprtem grobu ste stali le oni dve starikavi ženci, katere je tolikrat podil in pretepaval v življenju. Stali ste ob sveže izkopani obrobni zemlji brez solz v očeh, gotovo v srčni hvaležnosti do Stvarnika, ki jih je rešil pred živim peklenom, v katerem jih je mrevnil vedno pijani in v obzemu alkohola surovo pretepavi Tinček.

Gledal sem kot otrok razliko med pokopom bogate mesarjeve tete in brezdennarnega pijanca Tinčeka, vrnila so se mi trenutno v spomin peklenka, od rajnega šaferja prerokovana vrata. Še ob robu groba je razdvajala oba pred svetom razlika bogatstva v življenju; kaj, če bi se res po smrti sešla bogatinka in revni pijanček pred pek . . .

Ostavili smo mirodvor in v hladni grob položeno mesarjevo teto in šaferja Tinčeka. Ljudje-spremljevalci pogreba mesarjeve tete so govorili na povratku vsakdanje reči: jaz pa nisem mogel v duhu premostiti življenjskega brezdna med bogastvom in revščino na edni strani; na drugi strani pa od Tinčeka zaprerokovanega svidenja bogatinka in siromaka pred peklenjskimi vrati . . .

Danes se mi vriva v spomin ta doživljaj izza otroško mladostnih dni kot slučaj; vendar sem prepričan še danes o resnici nemškega reka: Ne slikaj vruga na steno!

Bralci teh vrst pa naj ne mislijo, da je to kak evangelij o peklenjskih vratih, ampak doživljaj iz življenja otroka na hribu sv. Miklavža nad Celjem.